ОСТАННІ НОВИНИ
19:17 За хабарі затримано начальника Миколаївського обласного ТЦК та СП
19:02 Речі, які ніколи не виходять із моди: що варто залишити у гардеробі
18:58 Прах засновника ОУН Євгена Коновальця вже в Україні. Його зустріли з усіма почестями
18:42 «Наша Шерон Стоун»: мережа відреагувала на новий кліп популярної співачки (фото і відео)
18:24 Це просто дрібниці: Девід Фостер відреагував на «зневажливе ставлення» до Меган Маркл
18:11 путін відвідав Північні території Японії. Там висловили протест
18:03 Сушіння м’яти — минуле століття: як заготовити листя на зиму, щоб зберегти свіжість

УКРАЇНА

Гарматне м'ясо під чужим прапором: як кремль формує псевдоукраїнські «батальйони»

19:18 — 13 серпня 2026

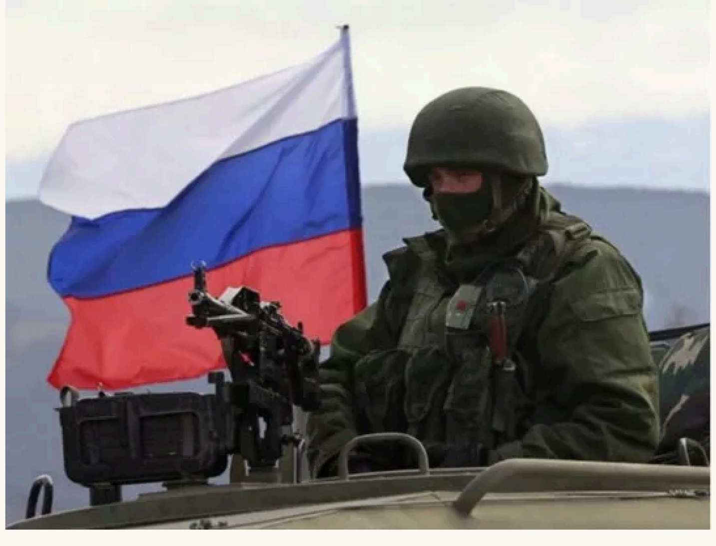

Микита СИНИЦІН, «ФАКТИ»

В інформаційному просторі з'явилися відомості про те, що кремль формує бойові підрозділи з українських військовополонених. У звіті йдеться, зокрема, про створення першої так званої «української добровольчої бригади спецпризначення».

Західні аналітики зазначають, що використання військовополонених у бойових підрозділах є грубим порушенням міжнародного гуманітарного права. А, як пояснює **військовий експерт Дмитро Снєгирьов**, третя Женевська конвенція встановлює правила поводження з військовополоненими й забороняє їх примусове залучення до військової діяльності держави, яка їх захопила.

Після появи звіту інформацію почали активно передруковувати українські медіа, представляючи її як актуальне повідомлення про нову російську практику. Однак, за словами експерта, сама історія значно старша за нинішній звіт ISW.

«Ще у листопаді 2025 року в програмі на YouTube-каналі „Голос Криму“ я разом із військовим експертом, полковником ЗСУ Владиславом Селезньовим детально розбирав створення російськими спецслужбами так званих „українських батальйонів“. Йшлося не лише про сам факт їх існування, а й про механізм формування, можливий особовий склад, завдання цих підрозділів та їхню роль у російських інформаційно-психологічних операціях», — згадує співрозмовник «ФАКТІВ».

Чотири «українські батальйони» замість одного

На той момент росіяни сформували не одне, а одразу чотири так звані українські формування. Йшлося про «батальйон Богдана Хмельницького», «батальйон Максима Кривоноса», «загін Мартина Пушкаря» та «загін Олександра Матросова».

Сама назва «батальйон», за задумом російських спеціальних служб, мала створювати враження значної військової сили. Проте реальна чисельність цих формувань, за даними ГУР МОУ, була непорівнянна з їхньою назвою.

Українська сторона на той момент мала інформацію про 62 контракти українських військовополонених з міністерством оборони країни-окупанта з приводу участі у війні проти України у складі таких формувань.

Тобто йшлося не про тисячі українців, яких російська пропаганда могла б представити як масштабну колаборацію, а про кілька десятків встановлених осіб. Ці цифри суттєво відрізнялися від образу «масової української колаборації», який намагалася створити російська пропаганда.

«Батальйон Богдана Хмельницького» з'явився ще 2022 року

Перші повідомлення щодо створення такого формування з'явилися у вересні 2022 року. Російські пропагандистські ресурси тоді розповсюджували інформацію про нібито бажання українських військовополонених, які утримуються в Оленівці, вступити до так званого «добровольчого козачого батальйону Богдана Хмельницького».

Ця історія виникла через два місяці після вибуху в бараку з українськими військовополоненими в Оленівці. Російська сторона намагалася подати полонених як людей, які нібито добровільно погоджувалися воювати проти України.

У жовтні 2023 року російські пропагандистські медіа повідомили, що «батальйон Богдана Хмельницького» нібито вступив до оперативно-бойового тактичного формування «Каскад».

Проте вже тоді постало питання, наскільки це взагалі було повноцінне військове формування.

За словами Дмитра Снєгирьова, російська сторона тоді сама повідомляла, що його учасники ще не склали присягу. Тобто йшлося скоріше про формування на папері та інформаційний привід, ніж про повноцінну військову одиницю.

ГУР МОУ також не підтверджувало бойового застосування «батальйону Богдана Хмельницького». У листопаді 2024 р. **представник ГУР Андрій Юсов** заявляв, що протягом тривалого часу ця історія переважно залишалася інформаційно-психологічною операцією та підтверджень застосування підрозділу на фронті не було.

Навіщо окупантам «українські» підрозділи

Головна мета таких формувань — не створення реальної військової сили, а формування потрібної кремлю інформаційної картинки. Противник намагається просувати на міжнародну аудиторію тезу про нібито внутрішній конфлікт в Україні: українці начебто воюють проти українців, а частина українського суспільства, мовляв, готова зі зброєю в руках підтримувати росію.

Цей наратив має кілька цільових аудиторій.

По-перше, це українські військовослужбовці та їхні родини. Їм намагаються нав'язати думку про нібито масштабну підтримку ворога серед українців.

По-друге, міжнародна аудиторія. Тут завдання полягає у створенні картинки, яка б дозволяла кремлю представляти російсько-українську війну не як агресію проти України, а як внутрішнє протистояння.

По-третє, йдеться про інформаційний вплив на мешканців тимчасово окупованих територій.

Ворог «дзеркалить» українські формування

Експерт звернув увагу на ще одну особливість російської пропаганди — спробу дзеркально повторити українські рішення.

У складі Сил оборони України воюють російські добровольці. Серед відомих формувань — Російський добровольчий корпус, легіон «Свобода Росії» та «Сибірський батальйон». Але є важлива різниця.

Російські громадяни у складі українських формувань реально беруть участь у бойових діях проти окупаційної армії. Щодо створених противником «українських батальйонів» тривалий час не було підтверджень їхнього повноцінного бойового застосування.

Таким чином кремль намагається створити дзеркальну картинку: якщо Україна використовує російських добровольців, то кремль у складі окупаційної армії нібито має такі самі «українські» формування.

Проте походження людей у цих підрозділах принципово відрізняється. Частина українців потрапила до російського полону, а інша категорія — колаборанти та колишні українські силовики, які свідомо перейшли на бік ворога.

Як полонених можуть примушувати до співпраці

Окремий блок аналізу стосувався того, як російські спецслужби можуть залучати українських військовополонених у такі формування. Йдеться про систему тиску, яка включає фізичне та психологічне насильство, неналежні умови утримання, голод, побиття та погрози. У таких умовах згода бранця на співпрацю не обов'язково означає його добровільний вибір.

«Саме тому я наголошував на необхідності розділяти дві категорії людей: тих, хто свідомо переходить на бік ворога, та військовополонених, яких могли змусити співпрацювати через тортури, погрози чи інші форми тиску», — пояснює Снєгирьов.

Наразі українська сторона встановила понад 300 місць утримання українських військовополонених на території країни-окупанта, білорусі та окупованих територій.

Це не нова тактика рф

Водночас, використання українців для диверсійної та військової діяльності на боці противника не є новою практикою. Поява нинішніх «українських батальйонів» має набагато давнішу практику роботи російських спецслужб на окупованих територіях.

За інформацією аналітичного відділу ГО «Права Справа», ще з 2014 року російські спецслужби створювали навчальні центри, де місцевих жителів готували для розвідувально-диверсійної роботи.

Зокрема, йшлося про підготовку снайперів, фахівців з мінно-вибухової справи та учасників розвідувально-диверсійних груп. Частину таких людей використали російські спецслужби для проведення диверсій на підконтрольній Україні території.

2016 року до таких програм почали залучати й місцевих жінок. Загальна кількість курсантів, яку тоді вдалося встановити, перевищувала 120 осіб.

Пізніше аналогічний навчальний центр діяв поблизу Первомайська на базі табору «Чайка».

Відмінність нинішньої кампанії полягає в тому, що російські спецслужби активно демонструють такі формування у власному інформаційному просторі.

«Українські батальйони» та Покровський напрямок

«Найнебезпечнішим сценарієм, про який я говорив ще 2025 року, було використання цих формувань безпосередньо на фронті. У листопаді 2025 року я повідомляв про перекидання на Покровський напрямок так званих «загонів Олександра Матросова» та «Мартина Пушкаря», — вважає Дмитро Снєгирьов.

За оцінкою аналітичного відділу ГО «Права Справа», це могло бути частиною масштабнішої інформаційної операції.

Логіка такого сценарію проста: якщо іноземним журналістам показати на фронті людей у формі російської армії, яких репрезентують як українців, кремль отримує готову картинку для просування тези про «українців, які воюють проти українців». Саме тому питання таких підрозділів виходять за межі їх реальної військової чисельності.

Їх головна цінність для ворога може полягати не в кількості бійців, а в можливості використовувати інформацію у пропагандистському сюжеті.

Чому повідомлення ISW не нове

Нинішня публікація ISW порушує проблему використання українських військовополонених у російських формуваннях. Проте сам факт створення російськими спецслужбами таких підрозділів не виник у серпні 2026 року.

«Про „українські батальйони“ російська пропаганда повідомила ще у 2022−2023 роках. Українська розвідка та аналітичний відділ „Права Справа“ публічно коментували цю історію. А в листопаді 2025 року я вже детально розбирав не лише існування таких формувань, а й чотири конкретні підрозділи, їх склад, можливі завдання та інформаційний сценарій їх використання», — зазначає співрозмовник «ФАКТІВ».

Тому сьогоднішню історію слід розглядати не як повідомлення про те, що противник раптом почав створювати українські підрозділи, а як черговий етап давно відомої практики.

І тут постає окреме питання до так званих «аналітичних структур» та медіа: наскільки повно вони відстежують попередні українські дослідження цієї теми.

Це вже не перший випадок, коли аналітичний відділ ГО «Права Справа» першим публічно фіксує певні процеси, а через деякий час аналогічні висновки з'являються у повідомленнях «аналітичних структур» без очевидного посилання на попередні українські джерела.

У випадку з «українськими батальйонами» це особливо показово: нинішній звіт ISW фактично повернув до медійного порядку денного тему, яку вже детально розбирали раніше.

Проте разом із пропагандистськими акціями окупанти, як і раніше, скоюють військові злочини, вбиваючи українських військовополонених.

Читайте нас у Facebook

2

До змісту розділу

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися

Поділитися 0 | Поділитися | Твітнути

ПОПУЛЯРНЕ
1 Олімпіада — 1936 в Берліні: як нацистський взуттяр зробив темношкірого американця Джессі Оуенса головним кошмаром Гітлера — 1 серпня 2026 12:24
2 Охолоджені соки для мавп, басейн для левів та обливання водою для страусів: як в екопарку під Полтавою рятують від спеки понад 7 тисяч тварин і птахів — 10 серпня 2026 12:25
3 Ця тенденція набуває все більшої популярності: відома стилістка назвала особливості осіннього модного сезону — 9 серпня 2026 12:24
4 Щоб виробляти крихітні горщики й миски, придбала гончарний круг: майстриня з Полтавщини відроджує українську піч у мініатюрі — 11 серпня 2026 12:24
5 Втома, яка не минає: як чотири роки війни впливають на психічне здоров’я українців — 12 серпня 2026 12:25
* Рейтинг формується за останні 7 днів

Погода 13.08.26, вечір — sinoptik
Київ
+22° вологість: 37% тиск: 753 мм вітер: 4 м/с, Північний
Погода на 10 днів від sinoptik.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ
Прах засновника ОУН Євгена Коновальця вже в Україні. Його зустріли з усіма почестями — 13 серпня 2026 18:58
Зеленський назвав кількість ракет до Patriot, яка допоможе Україні пережити зиму — 13 серпня 2026 11:52
Повітряні сили закриють щоденну статистику щодо збитих ракет ворога, щоб не радувати росіян — 13 серпня 2026 08:51
Ворог почав застосовувати новий засіб терору: чим він небезпечний — 12 серпня 2026 19:43
Правозахисники категорично проти передачі Україні боєприпасів з Туреччини: у чому причина — 12 серпня 2026 18:06

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ
Ковбаса, яку всі недооцінюють: чому її варто частіше купувати
«Мені не подобаються розбіжності в показах Федорова. Він має визначитися!» — ветеран російсько-української війни «азовець» Кротевич
Повертатися туди не наважуємося: Лілія Ребрик планує переїзд
Доплата до пенсії: хто може отримати додаткові кошти за великий стаж

Новини партнерів

Мапа сайту
Новини | Україна | Політика | Гроші | Події
Світ | Пряма лінія | Блоги | Спорт | Футбол
Культура | Шоу-бізнес | Фігурка дня | Суспільство | Стиль життя
Книга рецептів | Люди та звірі | Життєві історії | 25 років потому
Історія сучасності | Наука та технології | Клуб споживачів | Запитайте у Фактів
Іменинники дня | Гороскоп | Курс валют | ФотоФакти | Погода

Реклама | Передплата | Контакти | Привітання і співчуття | Правила користування сайтом fakty.ua

© 1997—2026 «**Факти та коментарі**®»
Усі права на матеріали сайту охороняються у відповідності до законодавства України.
Цей ресурс — для користувачів віком від 21 років і старших. Суб’єкт у сфері онлайн-медіа; ідентифікатор медіа - R40-07185
Матеріали під рубриками «На правах реклами», «Реклама», а також позначені символом Ⓟ публікуються у якості реклами та мають інформаційно-комерційний характер.